

KARAŠEVSKA ZORA NA SVETKOVINI DOLINE KARAŠA

U petak, 15. svibnja 2009 godine održana je u Greoniu VIII. edicija festivala Svetkovina doline Karaša. Pokrovitelj ove kulturne manifestacije bio je Županijski centar za očuvanje i promoviranje karaš-severinske tradicionalne kulture u suradnji s mjesnim vijećima i općinama Karaš-severinske županije.

Mnoštvo mladića u narodnim nošnjama, razni duvački orkestri i harmonike stvorili su poseban ugođaj na ovoj tradicionalnoj svetkovini iz Greonja. Na kulturnoj manifestaciji sudjelovali su, osim domaćeg folklornog ansambla, i kulturni ansambli iz Oraviče, Vranja, Kakove, Ričice, Karaševa, ali i jedan duvački orkestar iz Srbije koji dolazi svake godine i veseli publiku prisutnu na Svetkovini doline Karaša. Nisu sa festivala izostali ni poznati rumunjski folkloristi Ramona Viță, Nicu

Novac, Nicoleta Vlasici, Răfăilă Vincu, Ionela Bălan i drugi.

Svetkovina je započela tradicionalnom revijom narodnih nošnji na glavnoj ulici Greonia. Bogatstvo i raznolikost karaševske narodne nošnje, s vedrim motivima iz našega kraja, izazvalo je veliki interes publike. Za vrijeme kulturno-umjetničkog programa Karaševska je zora izvela pjesme i plesove koji su tradicionalni običaj našeg kraja, plod karaševskog pučkog stvaralaštva i kulturna vrijednost naše zajednice.

Među visokim uzvanicima festivala našli su se Daciana Sârbu, Gheorghe Pavel Bălan i zastupnik Ion Mocioalcă koji je inače prisustvovao na svim edicijama festivala. Zastupnica Daciana Sârbu je na poseban način zahvalila za poziv Ionu Moșioarci, načelniku općine Grădinari, istovremeno istaknuvši izvrsnu organizaciju festivala koji već osam godina zaredom uspijeva okupiti najpoznatije folklorne ansamble naše županije.

UREDNIŠTVO:

ISSN KOD 1841-9925

Glavni urednik: prof. Milja RADAN
Urednici: Ivan DOBRA; prof. Lina TINKUL;
Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN
Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL
Fotoreporter i grafički dizajn: Ljubomir RADAN
Adresa: Karaševo, Središnje sjedište ZHR-a
Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com
Web: www.zhr-ucr.ro

REDACȚIA:

COD ISSN 1841-9925

Redactor principal: prof. Mihai RADAN
Redactori: Ivan DOBRA; prof. Lina TINCUL;
Daniel LUKAČELA; Slavica MUSELIN
Tehnoredaktor: Zlatko Nikola URSUL
Fotoreporter și designer: Liubomir RADAN
Adresa: Carașova, jud. Caraș-Severin,
Sediul central al UCR
Telefon: 0040-255-232255; fax: 0040-255-232146
E-mail: zhrucr@gmail.com; Web: www.zhr-ucr.ro

U ovom broju / În acest număr:

PUTNIK PO BANATU...

str. 4
pag. 4

PROLAZ PROMOVIRAO

str. 6
pag. 6

RUGA CROAȚILOR...

str. 9
pag. 9

**DVOJEZIČNO GLASILO KARAŠEVSKIH I TAMIŠKIH HRVATA
PUBLICAȚIE BILINGVĂ A UNIUNII CROAȚILOR DIN ROMÂNIA**

Godina: XIII
Broj: 55
srpanj 2009.
Anul: XIII
Nr. 55
iulie 2009

U VODNIKU

KOORDINACIJSKI ODBOR ZHR-A

U subotu, 30-tog travnja, selo Vodnik je prvi put ugostio sjednicu Koordinacijskog odbora ZHR-a. Na dnevnom redu, među ostalim, raspravljalo se o usvajanju budžeta ZHR-a i Programa akcija za 2009. godinu. Posebnu temu sačinjavalo je zalaganje ZHR-a za prava njegovanja maternjeg jezika u školama.

Pretpostavlja se da će se za ovu godinu, budući da teškoće financijske krize nisu zaobišle našu državu, novčana sredstva namijenjena Zajedništvu biti donekle skraćena. Unatoč tome, optimizam nije nestao iz redova članova Koordinacijskog odbora pa su oni jednoglasno usvojili projekt budžeta za ovu godinu. Najveća svota novaca usvojenog budžeta bit će odvojena za investicije, od kojih su najvažnije: finalizacija radova na sceni ispred zgrade ZHR-a (osvjetljenje, akustika), početak gradnje nove polivalentne dvorane u Karaševu i izrada projekta

nastavak na 2 str.

nastavak sa 1 str.

etnografskog muzeja u Karaševu. Također, kulturno-šporske akcije koje će ZHR poduzeti ili podržati u tekućoj godini imat će solidnu novčanu potporu. Spomenimo ovdje samo nekoliko: organiziranje seminara „Didaktika internacional“, organiziranje drugog izdanja kupa Hrvatska Grančica-Junior, sudjelovanje ansambla „Karaševska zora“ na raznim folklornim smotrama i sudjelovanje reprezentacije hrvatske zajednice u Rumunjskoj na Europskom prvenstvu hrvatskih nacionalnih manjina, koji se ove godine održava u Splitu

Ni starije generacije nisu bile ispuštene iz vida. Zajedništvo Hrvata namjerava nastaviti organizirati u Centralnom sjedištu obilježnice sedamdesetogodišnjaka i prirediti kulturni spektakl na novoizgrađenoj karaševskoj otvorenoj sceni, gdje bi glavni protagonisti trebali biti stariji amateri karaševskog kulturnog društva.

Ne u zadnjem redu moramo navesti i novčanu potporu koju će Zajedništvo dati kako bi se pripomoglo organiziranje kirvaja u svim hrvatskim selima iz Rumunjske. Mislim tu u prvom redu na plaćanje onih muzičkih formacija koje će učestvovati na kirvajima i koje će prvotno promovirati našu folklornu baštinu (koliko je god to moguće).

ZHR smatra da će ova mala financijska podrška dobro doći, s jedne strane, mještanima koji će imati na ovaj način jednu brigu manje uoči veselja, a s druge strane pripomoći će u održavanju naših tradicija. U ovom kontekstu, posebno se razmatrao slučaj Rekaša iz tamiške županije, za čiju malu hrvatsku zajednicu Zajedništvu je pripala čast pripremiti slavlje i veselje za dan kirvaja. Ako su karaševska sela, na svu našu sreću, kompaktna mjesta u kojima Hrvati sačinjavaju apsolutnu većinu, to se ne može reći i o Rekašu. To je mjesto u kojemu zajedno žive zajednice Hrvata, Nijemaca, Mađara, Rumunja i Rroma. Hrvati su najprije naselili ovo mjesto, oni su ujedno i nositelji hrama crkve i bili su nekoć najutjecajnija zajednica. Sada se slika drastično promijenila. Od ugleda hrvatskog rekaškog stanovništva ostala je samo sjena i lijepa uspomena preostalim članovima malobrojčane zajednice. Na žalost, stanovništvo je zastarjelo, a hrvatska tradicija na ovom prostoru se svakom isteklom godinom sve više gubi. Zajedništvo Hrvata želi izaći u susret našim ljudima iz tog kraja i pomoći im da ponovo ožive barem jedan mali dio tradicije, a što je najvažnije, pokazati tim ljudima da nisu sami i da ipak netko još uvijek misli na njih.

Na zadnjoj točki sastanka

Koordinacijskog odbora bila je ponovno analizirana teška situacija u kojoj se nalazi gimnazija iz Ravnika. Nakon mnogobrojnih i sustavnih akcija koje je Zajedništvo poduzelo kako bi korektno i dosljedno informiralo javno mnijenje, Ministarstvo odgoja i obrazovanja, i ne u zadnju ruku čelnike lupačke općine o opasnosti koja prijete ravničkoj školi i implicitno karaševskom govoru i našoj maloj hrvatskoj zajednici, procjenilo se da je Zajedništvo poduzelo sve što mu je stajalo u moći kako bi zaustavilo zlo i nepravicu koja već od par godina prijete našem školstvu. ZHR još uvijek vjeruje da će vijeće općine Lupak, u čijim je rukama ostala sudbina škole iz Ravnika, donijeti pozitivnu odluku u korist te škole, iako će općina imati novčane poteškoće zbog ovogodišnjeg siromašnog budžeta. Međutim, mi vjerujemo da bilo koji napor učinjen kako bi se zaštitio identitet naše zajednice vrijedi više nego bilo koja nova zgrada, novo-asfaltirani put ili bilo što drugo što može općina raditi s novcima kojih bi eventualno uštedjela ako bi se podvrgnula nepravednom nalogu rumunjskog Ministarstva obrazovanja glede komasacije naših škola. Upravo protiv takvih odluka moramo se boriti, bez obzira na cijenu, jer sačuvanje našeg identiteta mora ostati apsolutni prioritet naše zajednice.

Uredništvo

LICITACIJA ZA MUZEJ

12.06.2009. godine, s početkom od 12 sati, održana je u Središnjem Sjedištu Zajedništva licitacija za izradu projekta Središnjeg etnografskog muzeja.

To je još jedan u nizu koraka koje Zajedništvo poduzima kako bi se u Karaševu izgradio muzej koji će budućim naraštajima svjedočiti o bogatoj povijesti karaševskog življa na ovim prostorima.

Na licitaciju su se prijavile dvije firme, SC CASE SA REȘIȚA i SC EURO PROIECT 2006 SRL OCNA MUREȘ. Članovi komisije za procjenjivanje ponuda prijavljenih licitanata su bili prof. Milja Radan, u svojstvu predsjednika komisije, te Milja Slovenski, Emilia Bogdan, Corneliu Bușu i Maria Popescu u svojstvu članova. Ova peteročlana komisija će u sljedećih nekoliko dana detaljno analizirati ponude licitanata i odlučiti kojoj će od navedenih firmi povjeriti izradu projekta.

Uredništvo

POPRAVLJENI PUTEVI U OPĆINI LUPAK

Općina Lupak, unatoč osjetljivim budžetnim poteškoćama prouzrokovanim novonastalom svjetskom krizom, uspjela je dovršiti prošli mjesec asfaltiranje puta koji skreće sa glavne županijske ceste prema Vodniku. Na suprotnom smjeru isplombirane su i rupe na asfaltnom putu koji vodi prema Klokotiču. Ovoga puta čelnici općine su odabrali jednu jeftiniju varijantu kako bi privremeno mogli osigurati vozačima kakav-takav konfort u vožnji, a njihovim vozilima jedino blagu masažu amortizera.

Ako pak lupačanje pronalaze načine kako bi manje-više udovoljili zahtjevima svojih biračvozača, Karaš-severinske vlasti još uvijek ne mare za rupe na putu u Karaševu, od ulaza pa sve do centra našeg najvećeg mjesta. Te rupe već dugo vladaju na tom putu, smetaju vozačima i nitko ih više ne može zaobići, a svakim se danom sve više povećavaju.

Daniel Lucacela

POKLONI ZA UČENIKE

Povodom Dana djeteta, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj poklonilo je paketiće sa slatkišima svim učenicima hrvatske nacionalnosti iz Karaš-severinske županije i Rekaša.

Uručivanje paketića učenicima iz Karaševa odvijalo se u zgradi Zajedništva.

Na kraju školske godine ZHR je dodijelio nagrade u knjigama u vrijednosti od 8.000 leja najboljim učenicima svih karaševskih škola kao priznanje za postignute rezultate u protekloj školskoj godini.

Novčane nagrade su bile uručene i najboljim karaševskim olimpijcima koji su svoje znanje u kreativnosti iz materinskog jezika pokazali na Nacionalnoj fazi olimpijade hrvatskog jezika i književnosti.

Uredništvo

BUN RĂMAS, IUBITA MEA ÎNVĂȚĂTOARE ȘI IUBIȚII ÎNVĂȚĂTORI

Astăzi a sosit ziua în care îmi iau rămas bun de la dumneavoastră. Când am început clasa I și v-am văzut pentru prima dată am simțit că îmi veți deveni o a doua mamă în fața căreia îmi pot deschide sufletul și pot vorbi deschis despre orice frământare.

Dumneavoastră sunteți precum o stea trimisă de la Dumnezeu pentru a mă ocroti pe mine, o stea cu ochii mari și frumoși ca diamantul, cu chipul senin și zâmbitor și cu inimă mare.

Nici o persoană nu m-a lăudat așa cum mă lăudați dumneavoastră și de aceea vă promit că o să învăț și că o să devin cineva în viață, cineva care nu ar fi avut nici o speranță fără dumneavoastră.

Vreau să știți că eu merg cu plăcere la școală și atunci când sunt tristă, pentru că știu că acolo mă așteaptă un înger care îmi va șterge lacrimile.

Ca să aștern pe hârtie toată iubirea pe care o port în sufletul meu pentru dumneavoastră, nu mi-ar ajunge nici un mileniu, astfel, pe această foaie se regăsește doar un strop din această iubire.

A sosit ziua în care îmi iau rămas bun și de la familia mea.

Îi sunt recunoscătoare lui Dumnezeu că mi-a pus pe drumul meu greu și întunecat o lumină care este de un milion de ori mai prețioasă decât diamantul, iar acea lumină sunteți voi, familia mea.

Vă mulțumesc doamnă Aida, că nu m-ați părăsit, că m-ați iubit, dar mai ales că îmi sunteți ca o a doua mamă.

Vă mulțumesc doamnă directoare, că aveți grijă și răbdare cu toți și sunteți la fel ca un înger păzitor care veghează asupra noastră.

Vă mulțumesc doamnă Sabina, că-mi dați un exemplu bun și că nu mă lăsați în urmă.

Vă mulțumesc doamnă Milenca, că mă învățați și că sunteți bună cu mine.

Vă mulțumesc doamnă Felicia, că mă învățați și că sunteți o ființă iertătoare.

Vă mulțumesc domnule de religie, că m-ați învățat să cred în Dumnezeu și dumneavoastră doamnă Angelica, că m-ați ajutat să fac primul pas spre învățatură.

Cu toții sunteți o bucată din inima mea, iar împreună formați cea mai puternică inimă.

Vă iubesc,

Dragana Păun

IZBORI ZA EUROPSKI PARLAMENT

U Rumunjskoj su 07.06.2009. godine održani prvi izbori za kompletni mandat u Europskom parlamentu. Odaziv je bio veoma nizak, tek je 27,67% od ukupnog broja birača izašlo na izbore.

Zanimljiv je podatak da čak 16% birača je glasalo na dodatnim glasačkim listićima, dakle na drugim biračkim mjestima od onih kojima pripadaju. Taj elektoralni turizam je potaknuo vladajuće partnere PDL i PSD da se međusobno sumnjaju i krive za nepravilnosti i krađu na izborima, te da zajedno budu okrivljeni od glavne oporbene stranke PNL za iste činjenice.

ska oporbena stranka, sa 14,52% glasova, zatim UDMR sa 8,92% i PRM sa 8,65% što je znatan porast ove stranke u odnosu na zadnji izborni rezultat. Shodno broju glasova, u Europskom parlamentu će nas predstavljati 11 zastupnika PSD, 10 zastupnika PDL, 5 zastupnika PNL, 3 zastupnika UDMR, 3 zastupnika PRM i nezavisni kandidat Elena Băsescu (EBA), bivša manekenka i kćerka predsjednika Băsescua.

277 birača je pristupilo biračkim mjestima i dalo svoj glas nekomu od kandidata.

Ukoliko se odaziv birača na izbore može smatrati mjerilom zadovoljstva građana aktualnom vladom, odnosno testom popularnosti rumunjske vladajuće koalicije, onda postotak od samo 13% koji je zabilježen u Karaševu govori sam za sebe. Osim nepopularnosti vladajućih stranaka, drugi razlog neizlasku Karaševaka na izbore za Europski parlament može se pripisati činjenici da Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj nije ovaj put kandidiralo.

Za vrijeme predizborne kampanje jedino su županijski čelnici PNL-ove stranke predstavili u Karaševu kandidate za Europski Parlament. Ovaj put čelnici PDL-a nisu kod nas predstavili vlastitu stranku, kako su to uobičajali u prijašnjim izbornim kampanjama. PDL-ova stranka je u Karaševu osvojila 82 glasova, PSD 51 glas, PNL 27, PRM 28, EBA 40 glasa.

U Nerimu je izborima pristupilo 171 osoba od 463 s pravom glasovanja. PDL je osvojio 56 glasova, PNL 25, PRM 21, EBA 20, PSD 13. Rekordno slab izlazak na izbore zabilježen je i u Jabalču. Samo su 52 osobe izašle na izbore od kojih je čak 15 glasalo na dodatnim glasačkim listićima. PDL je osvojio 21 glas, PSD 13, PRM 4, EBA 5, PNL 4.

Trend opadanja PDL-ove stranke zabilježen je i u karaševskim mjestima, samo što je ovdje opadanje još izraženije nego na nacionalnoj razini. Mada su u našim selima osvojili najveći broj glasova, taj se broj skoro prepolovio u odnosu na prošlogodišnje mjesne izbore. Neki od razloga toga opadanja mogli bi se potražiti u neispunjenim obećanjima zadanim za vrijeme prošlogodišnje mjesne kampanje, u nespretnosti u obnašanju dužnosti karaševskih konsilijera, zatim u rupama na karaševskom ulaznom putu, ili pak u „restanci“ gosp. Frunzăverdea vezanoj za asfaltiranje županijskog puta Karaševo-Kantar, koja datira od davne 2005. godine.

Uredništvo

U takvom stanju stvari, najviše je glasova osvojio PSD+PC (31,07%), dok je PDL, drugi partner u vladajućoj koaliciji, dobio 29,71 biračkih preferencija, što je lagani ali sigurni pad u odnosu na prošle PDL-ove izborne rezultate. Zabrinjavajuće je po vodstvo PDL - a da stranka bilježi pad ispod granice od 30%, unatoč ekskurzionizmu i općoj mobilizaciji mjesnih rukovodstava. Treće mjesto je osvojio PNL, glavna rumunj-

U karaševskoj općini

Birači iz Karaševa su svojim izlaskom na glasovanje pokazali da ih baš i ne zanima previše koji će od rumunjskih političara zasjesti u klupe Europskog parlamenta. Izlazak na biračka mjesta bio je izuzetno slab, najniži otkako su 1989. godine u Rumunjsku uvedeni demokratski izbori. Od 2002 osobe s pravom glasovanja, u nedjelju, 07.06.2009. godine, samo

PUTNIK PO PLANINSKOM BANATU

Legende i pripovijetke koje sačinjavaju ovu knjigu selektirane su iz sveska "Marchen und Sagen aus dem Banater Bergland" prof. Alexandera Tietza, velikog ljubitelja prirode i strastvenog sakupljača banatskog folklora.

Putnik po planinskom Banatu, drugi svezak, izdan je i predstavljen 21.05. 2009. godine u Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj, u nazočnosti nastavnčkog osoblja gimnazije Diaconovici Tietz, prof. Milje Radana i drugih nastavnika iz Karaševa.

Pripovijetke i legende uvrštene u knjigu imaju tematiku iz karaševskog i jabalčkog krajolika, a namijenjene su prvenstveno djecama. Prof. Alexander Tietz ih je čuo, uvidio pravu vrijednost i zabilježio prilikom svakodnevnih putovanja po našim krajevima i za vrijeme razgovora s najobičnijim ljudima, ovčarima, poljodjelicima ili rudarima. Zapisane su na njemačkom jeziku, kao inače i većina opusa rešičkog folklorista i putopisnika, a prevedene su s originalnog njemačkog na rumunjski i, premijerno, na hrvatski jezik. Prijevod s rumunjskog na hrvatski jezik izvršile su profesorice Maria Dogariu i Alina Mištoiu, a prijevod s njemačkog na rumunjski obavile su inst. Gabriela Bocean, inst. Constanța Bugariu i prof. Sonia Chwoika. Uostalom, ovo izdanje je kolektivni rad brojnih entuziasta.

Crteži iz knjige plod su imaginacije osnovnoškolaca i pomažu boljem razumijevanju pojedinih pripovijetki.. Za ovaj svezak učenici su crtali pod koordinacijom inst. Aide Borcescu, inst. Ane Filke i inst. Sabine Filke. Od mnoštva radova karaševskih učenika

sudionicima iz Karaševa koji su na bilo koji način doprinijeli objavljivanju ovog izdanja.

Prigodom predstavljanja knjige učenici su čitali pripovijetke na hrvatskom, rumunjskom i originalnom njemačkom jeziku, te odgovarali

selektirani su crteži Anke Ifke, Julijane Gemeši, Đurđa Todora i Marjana Fere. Prof. Ana Kremm, koordinatorka projekta, uručila je priznanice svim

na pitanja vezana za život i djelo Alexandera Tietza. Kao vrsni poliglot, predavao je rumunjski, njemački, engleski, latinski i ruski jezik za vrijeme dugogodišnje nastavničke karijere i veliki zagovornik prava nacionalnih manjina, uvjereni smo da bi Alexander Tietz pristao bez mnogo razmišljanja upravo na ovakvu, trojezičnu koncepciju knjige. Isto tako, ovakva knjiga će nedvojbeno naći svoje pristaše u nadasve multikulturalnoj Karaš-severinskoj županiji, jednom od rijetkih prostora na svijetu gdje živi u potpunosti simbiozi četrnaest različitih nacionalnosti, svaka sa svojim jezikom, kulturom tradicijom i običajima. Različitosti koje ih zapravo čvrsto spajaju i koje zajedno formiraju duhovno bogatstvo naše županije.

Uredništvo

LA RECAȘ

RUGA CROAȚILOR

În data de 28.06.2009, cu ocazia hramului bisericii catolice din Recaș, „Nașterea Sfântului Ioan Botezătorul”, a avut loc o slujbă religioasă în limba croată oficiată de către Lauș Marian, secretarul Episcopiei Romano-Catolice din Timișoara.

La slujbă a participat un număr mare de enoriași de etnie croată precum și alte etnii aparținătoare bisericii. În cinstea sârbătoririi hramului bisericii, copiii de etnie croată au fost îmbrăcați în portul național croat, iar biserica a fost împodobită cu flori și cu cili-muri specifice croaților. La începerea slujbei, pe muzica fanfarei din Recaș, copiii au fost conduși în biserică de preoți. Pe toată durata slujbei religioase, corul bisericii a cântat cântece religioase în limba croată. Preotul a încântat asistența cu predica susținută în cinstea hramului, explicând importanța evenimentului și felul în care s-a ajuns la alegerea hramului.

După terminarea slujbei, toți participanții au fost serviți cu cozonac tradițional, iar fanfara a intonat câteva melodii specifice locului, după care toți s-au încolonat și în sunetul marșului s-au deplasat la Casa de Cultură „Ioan Kojar”, unde s-a făcut o prezentare a portului croat. Fanfara

din Recaș a cântat câteva melodii, specifice rugii croate, deschizând oficial dansul și petrecerea. După care a urmat masa festivă, în compania orchestrei și a solistei, Ramona Miheț.

Atât cei tineri cât și cei în vârstă au fost fericiți că s-au întâlnit la un loc, schimbând impresii și depănând amintiri din vremuri trecute. A fost o zi de neuitat pentru toată asistența.

Mara Miheț și Ianculov Ioan

BISTRIȚA INTERETNICFESTIVAL

Ansamblul folcloric „Karașevska Zora” a participat și la prima ediție a festivalului „Bistrița InteretnicFestival”, desfășurat în municipiul Bistrița, în perioada 13-14 iunie.

Obiectivele acestei ample acțiuni cultural-artistice, organizată de către Centrul Județean pentru Cultură Bistrița-Năsăud, au fost promovarea diversității culturale și dialogului intercultural în cadrul comunităților etnice, organizarea unor spectacole artistice care să promoveze folclorul muzical, coregrafic, al tradițiilor și obiceiurilor reprezentative pentru etniile din România, susținerea activităților legate de promovarea meșteșugurilor tradiționale prin organizarea unui târg de artă populară, precum și o prezentare de artă culinară tradițională specifică etniilor participante.

La festival au participat ansambluri folclorice ale rușilor lipoveni din Constanța, rutenilor din Maramureș, croaților din Caraș-Severin, tătarilor din Constanța, ucrainenilor și aromânilor din Tul-

cea, bulgarilor și șvabilor din Timiș, slovacilor și cehilor din Bihor, dar și formații de dansuri maghiare, săsești și românești.

Karașevska zora, formația Uniunii Croaților din România, s-a

remarcat prin ținută și prestanță la festivalul din Bistrița-Năsăud, fiind răsplătită cu îndelungi aplauze și cu o diplomă de merit din partea organizatorilor.

Redacția

BARAJUL SECU

Soarele cu raze puternice de primăvară ce strălucea pe cer la sfârșitul lui martie anul curent, ne-a pus pe gânduri mari atât pe mine cât și pe cumnatul meu Mario.

Nu mai suportam să lenevim prin casă în zilele libere așa că, am hotărât să udăm pentru prima oară în acest an arsenalul de bețe și ustensile sau unelte de pescuit. După iarna lungă de care am avut parte, razele de soare și vremea frumoasă ne-au determinat să organizăm o ieșire la barajul de acumulare de lângă Reșița, cunoscut și sub denumirea de Lacul Secu.

Am optat pentru baraj deoarece nu prea aveam alte soluții, veștile despre Clisura Dunării erau foarte proaste în comparație cu cele primite despre barajul Secu. Eram informați că pe Dunăre nu se prindea mai nimic, în schimb la baraj se putea scote uneori un șalău mare, iar alții se laudau că au prins și știucă. Din cunoștințele mele despre acest lac știam că pe vremuri se putea pescui somn mare, multă știucă, șalău și păstrăv. În schimb, pești pașnici de dimensiuni mici puteai prinde destul, dar aceștia din urmă nu prea mă interesau.

Locuind în comuna Carașova, și cum râul Caraș îmi trece prin fața porții, m-am aprovizionat cu o zi înainte cu pește mic și viu, cum ar fi beldița, boișteanul și pietrarul.

Verile din anii precedenți mi-au adus multă satisfacție la barajul Secu, dar pescuind la clean din barca, acum, însă, era cu totul și cu totul altceva. Temperatura aerului nu depășea 7-8 grade, iar cea a apei era puțin peste 0 grade, așa că nu știam sigur cu ce să plec de acasă. Ca să fiu sigur că nu-mi lipsește nimic, mi-am luat trusa cea mare cu aproape toate ustensilele și bețele de acasă, în afara celui de spinning, anunțându-l și pe cumnatul meu să facă același lucru.

Am plecat de acasă dimineață pe la ora 7, fiindcă trebuia să ne deplasăm doar 23 km până la baraj. Odată ajunși, ne-am ales un loc despre care credeam că este cel mai bun, am montat câteva bețe la fix și ne-am apucat să facem focul pentru a ne încălzi puțin. La puțin timp, pe partea cealaltă a lacului s-au ivit încă trei împătimiți ai pescuitului, care spre deosebire de noi păreau mai dornici să prinde pește. Acest fapt a rezultat din modul în care și-au ales locurile de pescuit, ei așezându-se la o distanță de aproximativ 50 m unul față de celălalt.

După un timp ne-am verificat bețele, am schimbat monturile și am pus altele mai proaspete. Fără nici un rezultat însă, cu toate că eu aveam patru bețe, iar Mario pescuia cu trei. Am pus de un ceai pe care l-am îmbunătățit cu puțin tăriu, așa ca să nu-mi fie frig, dar și ca să-i fac în ciudă cumnatului meu Mario, care nu putea să consume alcool fiindcă era cu mașina.

În timp ce ne preocupam de fotografierea peisajului de lângă lac și de adunatul lemnelor pentru foc, am auzit niște strigăte disperate de pe malul opus. La prima impresie am considerat că unul dintre cei trei pescari a căzut în apă și strigau după ajutor, însă după câteva minute am realizat cu ajutorul binoculului și a aparatului digital că unul dintre ei a prins un șalău care, după aprecierea mea, cântărea aproximativ 2 kg. Bucuria lor era atât de mare, ca și cum ar fi descoperit o comoară inestimabilă. După un timp s-au liniștit de tot, deoarece nu au mai avut parte de nici o captură.

Am hotărât de comun acord cu Mario să punem capăt aventurii noastre, fiind oarecum mulțumiți de ieșirea și alegerea făcută. În timp ce ne pregăteam de plecare, la un băț al lui Mario s-a auzit clopoțelul. Cum el era deja urcat pe drumul unde am parcat mașina și duse-se și o parte din

bagajele noastre acolo, m-am văzut nevoit să mă apropiu de bățul lui și să contrez. Fiindcă mă aflam la o distanță de aproximativ 25 metri, când am ajuns la băț acesta era deja cu vârful scufundat în apă. Am apucat să contrez, am înțepat și am început să recuperez. Nu pot să-mi dau seama cât de mare era peștele

deoarece mi-a scăpat tăind pur și simplu silcul care avea o grosime de 0,35. Cred că era vorba de o știucă mare ori de vreun somn, deoarece știam că Mario a pus pe acest băț o beldiță destul de mare, cam de 14-15 cm.

Ne-am întâlnit la plecare cu domnii pescari de pe malul opus, erau reșițeni, aceștia povestindu-ne câte ceva despre această perioadă de pescuit pe baraj: „se poate prinde pește mare, însă foarte rar”.

Asta e! poate altă dată vom pescui și noi cu struna sau poate norocul va fi de partea noastră și nu a peștelui. Oricum, ne-am promis să repetăm figura când s-o mai încălzi vremea puțin. Până atunci urmează o ieșire pe Dunăre sau pe râu.

Petru Miloș

U ZGRADI ZAJEDNIŠTVA ODRŽANA “DIDAKTIKA 2009”

Da bi potaknula stvaralaštvo u različitim područjima ljudske djelatnosti, Europska unija je proglasila 2009. godinu Europskom godinom stvaralaštva i inovacije.

Učitavoj Europskoj uniji organiziraju se stručni skupovi, referati, rasprave, konferencije s kojima se želi potaknuti Europljane na otvorenost novim idejama i promjenama u različitim područjima. Europska unija želi da do 2010 godine postane prva ekonomija u svijetu, bazirana na znanju.

Na seminaru su sudjelovali brojni nastavnici iz raznih škola i gimnazija iz naše županije, vrsni stručnjaci iz različitih socio-humanskih disciplina, sveučilišni nastavnici i drugi.

Nakon pozdravnog govora profesora Milje Radana, zastupnika Hrvata u Rumunjskom saboru, okupljeno je društvo pogledalo kratku

stoljeću postale sve značajnijim među društvenim i humanističkim znanostima. Naposljetku, svi su referenti pokazali zavidno znanje, nov pristup problematikama, otvorivši nova pitanja i nove probleme.

Seminar „Didaktika 2009” je ovaj put protekao bez nastavnika iz Karaševa, premda je poziv za

Europska godina stvaralaštva i inovacije bila je na dostojan način obilježena i u dvorani Amfiteatar u Zajedništvu Hrvata u Rumunjskoj gdje je 15. svibnja održan Seminar „Didaktika 2009 – Stvaralaštvo i inovacija u curriculumu područja Čovjek i društvo”. Organizatori seminara su bili Ministarstvo Odgoja, Istraživanja i inovacije, Karaš-severinski školski inspektorat, Zajedništvo Hrvata u Rumunjskoj i Dom Karaš-severinskog nastavničkog korpusa.

video-projekciju o Karaševcima i o ulozu crkve i franjevačkih redovnika u očuvanju identiteta, jezika i vjere Karaševaka. Tudor Deaconu, direktor Doma Karaš-severinskog nastavničkog korpusa, je s biranim riječima govorio o životu i djelu profesora Gh. I. Ionițe, a zatim su uslijedila izlaganja stručnjaka iz područja zemljopisa, povijesti, muzeografije i socio-humanih disciplina. Neka izlaganja su dotakla problematiku manjina i multikulturalnosti, teme koje su u našem

sudjelovanje na seminaru bio upućen i našoj Dvojezičnoj gimnaziji. Nije se nijedan odazvao pozivu, niti kao referent niti makar samo kao dio auditorija, iako je mjesto održavanja seminara bilo u Karaševu, u neposrednoj blizini zgrade u kojoj su oni nastavnici. Treba dodati da je direktor izjavio da nema nastavnika koji bi sudjelovali, dok su iz lupačkog područja sudjelovala tri nastavnika koji predaju maternji jezik.

Uredništvo

PROLAZ PROMOVIRAO U IV LIGU!

Nogometaši Prolaza su skoro bez greške obradili drugi dio natjecanja u V. Rumunjskoj ligi i zasluženno se kvalificirali u IV. Ligu.

U odnosu na prvi dio natjecanja naši su nogometaši prikazali veliki napredak u igri i uspjeli nadoknaditi zaostatak od deset bodova koji ih je u jednom trenutku dijelio od prvoplasirane Negrea. Forma karaševskih igrača rasla je iz utakmice u utakmicu i, osim izjednačenog rezultata na domaćem terenu s AS Valiug i poraza u gostima

zgoditku Ifke koji se odmah ispio za promašeni jedanaesterac. U drugom dijelu utakmice Negrea je uspjela izjednačiti rezultat, no neizvjesnost je kratko trajala jer Mikola Mateja je neobranivim udarcem iz unutrašnjosti šesnaesterca upisao konačnu pobjedu Prolaza, izazvavši opće slavlje brojnih karaševskih navijača.

Utakmica zadnjeg kola protiv trećeplasiranog Arsenala registrirana je s rezultatom 3-0 za Prolaz s obzirom da se gostujuća momčad nije pojavila na terenu u pripisano vrijeme. Već prije zadnjeg kola Arsenal je izgubio i teoretske šanse za promoviranje, pa bi to mogao biti jedan od razloga što nogometaši iz Ričice nisu došli na utakmicu. Drugi se razlog valjda krije u strahu od rezultatskog fijaska protiv najbolje momčadi lige. U oba slučaja ostaje gorak okus zbog načina na koji rukovodstvo Arsenala shvaća nogomet i obaveze koje pretpostavlja jedno športsko natjecanje.

Sve u svemu, navijači Prolaza su pogledali prijateljsku utakmicu između prve i druge ekipe Prolaza koja je bila uvertira u slavlje koje je uslijedilo. Previše vremena za slavlje zbog osvojenog prvog mjesta nisu imali i naši nogometaši jer je većina njih već sutradan krenula u Split na Europsko prvenstvo reprezentacija hrvatskih nacionalnih manjina.

Uredništvo

protiv Croatije Clocotić, Prolaz je ostvario veliki niz nepobjedivosti, često puta deklasiravši svoje suparnike, kao na primjer Vranja, Šošdeu, Greonja ili Ghertiniša.

Odlučujuća utakmica za direktan ulazak u superiorniju ligu odigrana je u predzadnjem kolu u gostima protiv dotada vodeće Negrea iz Ričice. Prolaz je pobjedio s rezultatom 2-1 i prvi put zasjeo na vrh tablice s istim brojem bodova, ali boljom gol razlikom od Negrea i boljim rezultatima u međusobnim susretima (4-0 i 2-1). Utakmica je bila spektakularna, derbi velikih ambicija i očekivanja, bez grubih prekršaja, prepuna atraktivnim potezima i prilikama s obje strane. Obje momčadi su promašile po jedan jedanaesterac, najprije Danut Ifka pri rezultatu 0-0, a zatim Darius Gliguță u 33 minuti kada je Prolaz već vodio 1-0 zahvaljujući

OPROŠTAJNA UTAKMICA IVANA FRANE

Nogometni klub iz Karaševa priredio je 28. lipnja oproštajnu utakmicu za Ivana Franu koji je u dresu Prolaza igrao od 1984. do 1991. godine, te u ovoj zadnjoj sezoni, kada je Prolaz promovirao u IV rumunjsku ligu.

Na oproštajnoj utakmici karaševskog proslavljenog napadača igrali su aktualni nogometaši Prolaza protiv generacije u kojoj je Frana igrao od početka karijere pa sve do 1991. godine. To je bila prilika da navijači Prolaza zadnji put zapljebu atraktivnim potezima Ivana Frane, igraču koji je od svog debuta iz 1984. g., kao raritet u nogometu, ostao do kraja karijere vjeran samo jednom klubu: Prolazu iz Karaševa.

Vidno uzbuđen, ali istovremeno sretan i ponosan, Ivan Frana nam je izjavio da je posebno počašćen što mu je klub organizirao oproštajni nastup pred divnom karaševskom publikom i upriličio da zadnji put zaigra zajedno s veteranima Prolaza. Nostalgично nam je govorio o počecima svoje nogometne karijere i o tadašnjim uvjetima, o junioratu u momčadi Prolaza, o prvim trenerima i suigračima iz 90-tih godina.

Kao uspomena na odanost klubu iz Karaševa, organizatori su na kraju utakmice uručili slavljeniku priznanicu i jednu nogometnu loptu, uz velike ovacije gledatelja.

Uredništvo

EUROPSKO PRVENSTVO HRVATSKIH MANJINA

Izabrana vrsta karaševskih nogometaša nije se uspjela plasirati u polufinale Europskog prvenstva reprezentacija hrvatskih nacionalnih manjina koji je održan 20. i 21. lipnja u Splitu. Naša reprezentacija je na tom jakom turniru zabilježila tri poraza: 0-3 protiv Hrvata iz Mađarske, 1-4 protiv Hrvata iz Slovenije i 1-2 protiv reprezentacije Hrvata iz Slovenije.

Pobjednik Europskog prvenstva je reprezentacija Hrvata iz Slovenije koja je u finalu turnira pobjedila reprezentaciju Gradišćanskih Hrvata nakon izvođenja jedanaesteraca. Ovom pobjedom Hrvati iz Slovenije su se plasirali na Europsko prvenstvo klubova koje će se održati 2010. g. u Švicarskoj.

U utakmici za treće mjesto Vojvođanski Hrvati pobjedili su Hrvate iz Slovačke rezultatom 2-0.

Uredništvo

